

Recenzja Pracy Doktorskiej

Autor recenzji: dr hab Robert Kłaczyński prof. UKEN

Tytuł recenzowanej pracy dyplomowej:

Środowisko bezpieczeństwa wschodniej flanki Sojuszu Północnoatlantyckiego w obliczu rosyjskich zdolności anty dostępowych A2/AD.

Miejsce:

Wojskowa Akademia Techniczna im Jarosława Dąbrowskiego.

Autor pracy doktorskiej:

mgr Patryk Reśkiewicz

Promotor Pracy doktorskiej:

Dr hab. Jerzy Zalewski prof. WAT

Układ i konstrukcja pracy doktorskiej

Układ i konstrukcję pracy doktorskiej należy uznać za prawidłowe, sprzyjające analizie problemowej kluczowych dla narracji prowadzonej przez autora kwestii w pracy zawartych. Należy również uznać za logiczny to znaczy odpowiadający warsztatowi badacza na tym etapie rozwoju naukowego co znajduje potwierdzenie w kolejnych rozdziałach oraz podrozdziałach dzieła. Znajduje to również swoje odbicie w wysokiej ocenie końcowej rozprawy doktorskiej. Recenzent stwierdza, iż dobór użytych środków, narzędzi jak również mechanizmów warsztatowych powinno się uznać za wysoce zadawalający. Bardzo dobrze zostały również nakreślone możliwości i ograniczenia związane z problematyką obszaru badań naukowych co

niestety nie jest częstą domeną prac doktorskich powstających w ostatnich latach. Nie wzbudza również wątpliwości ze strony recenzenta rozprawy doktorskiej dobór jak również późniejsze wykorzystanie metod badawczych. Są one adekwatne do zarysowanych już na wstępie pracy wyzwań związanych z analizą merytoryczną dokonaną przez Doktoranta.

W ramach pracy doktorskiej można wyszczególnić wstęp, rozdziały, podrozdziały, zakończenie oraz spis załączników i co zasługuje na uznanie ze strony recenzenta wykaz terminów. To ostatnie umożliwi wygodne poruszanie się po opisywanym przedmiocie niniejszego dzieła. Praca doktorska składa się z sześciu rozdziałów. **W rozdziale pierwszym** Doktorant poruszył zagadnienia związane z definiowaniem terminu A2/AD wraz z charakterystyką nowych środowisk walki i uwarunkowaniami związanymi ze strategią polityczną jak również co oczywiste wojskową. **Rozdział drugi** rozprawy doktorskiej to przybliżenie rosyjskiej myśli wojskowej w obszarze A2/AD ze słusznym zastrzeżeniem ze strony Autora dotyczącego odmiennej nomenklatury pojęciowej po stronie rosyjskiej. W rozdziale tym zaistniał tak potrzebny w analizie systemowej opis środków precyzyjnego rażenia, walki radioelektronicznej, systemów obrony powietrznej jak również broni ostatecznego użycia czyli broni jądrowej. **W rozdziale trzecim dysertacji** Autor podejmuje trud analizy geostrategicznej roli i znaczenia rosyjskich systemów A2/AD (w ujęciu nomenklatury NATO) w kulturze strategicznej tego państwa w wydzielonych segmentach i obszarach (Krym, Białoruś, Obwód Kaliningradzki/Królewiecki, Arktyka – za ten podobszar analizy dodatkowe słowa uznania ze strony recenzenta). To ostatnie zasługuje na uznanie zawężając obszar badań przez co staje się on czytelniejszy a wnioski bardziej konstruktywne. **Czwarty rozdział pracy** poświęcony został celom, zadaniom oraz potencjałom wybranych państw NATO (Polska, Litwa, Łotwa, Estonia, Rumunia, Norwegia) z uwzględnieniem istniejącego potencjału A2/AD ze strony rosyjskiej. **Rozdział piąty**, to analiza obecnych możliwości NATO względem hipotetycznego przeciwnika (w obszarze A2/AD), strategii odstraszenia, oraz wyzwań związanych z doskonaleniem technicznym, politycznym zdolności w analizowanym obszarze potencjalnego pola walki. Nie bez znaczenia pozostaje również dokonane przez autora Dysertacji określenie roli i miejsca USA w generowaniu strategii w obszarze A2/AD i synchronizacji tych działań z pozostałymi członkami NATO (rozdz. 5.2. s. 245 – 256) Ostatni z rozdziałów pracy (**rozdział szósty**) został poświęcony scenariuszom konfliktów w obszarze A2/AD, do których mogłoby dojść na hipotetycznym polu walki.

Ocena treści (konkluzje)

Zdaniem recenzenta najlepszym wymiernikiem oceny treści pracy jest zapoznanie się z jego strony z obszarem badań, celowością poruszenia problemów w ramach tychże poddanych analizie, które autor pracy zawarł we wstępie. Nie sposób więc nie zacytować wyrażonej przez Niego opinii: „Wzrost aktywności militarnej Federacji Rosyjskiej (FR) na jej zachodnim kierunku strategicznym skłania do licznych refleksji nad stanem architektury bezpieczeństwa na wschodniej flance Sojuszu Północnoatlantyckiego. Rosja, dążąc do realizacji swoich strategicznych celów na tym kierunku, realizuje politykę delegitymizacji zdolności odstraszenia Sojuszu Północnoatlantyckiego (NATO), a tym samym zakwestionowania obecnego europejskiego ładu bezpieczeństwa regionalnego. Kluczowym instrumentem, umożliwiającym Federacji Rosyjskiej realizację tych założeń, stał się rozwój sił i środków izolowania pola walki”.¹ W tych kilku zdaniach zasadza się sens pracy, który jest wyrażony możliwościami, ograniczeniami jak również potencjałem strony rosyjskiej potrzebnymi (i) do realizacji nadrzędnego celu politycznej strategii państwa rosyjskiego jakim jest odbudowa mocarstwowej pozycji w ujęciu całościowym to znaczy globalnym. Te ostatnie definiowane jest jako udział ze strony władz rosyjskich w podziale stref wpływów (nie uznawanych przez państwa obszaru euroatlantyckiego ale de facto istniejącym) na zasadach podobnych do tych, które były elementem polityki bipolarnej na linii USA – ZSRR w latach 1945 – 1989/90, a które załamały się wraz z końcem Zimnej Wojny. Narzędziem służącym do osiągnięcia celu ma być demontaż istniejącej architektury bezpieczeństwa na obszarze Starego Kontynentu, który Federacja Rosyjska nadal uważa za kluczowy dla realizacji swoich zamierzeń. Autor doskonale wywiązuje się powierzonego Jemu zadania. Prowadzi niczym przy pomocy przysłowiowej „Nici Ariadny” po labiryncie zróżnicowanych ale bardzo dobrze skategoryzowanych problemów aby w kwintesencji dotrzeć do miejsca przeznaczenia czyli wnikliwej, obiektywnej opinii podsumowującej przeprowadzone badania. Te ostatnie co ważne są logiczne, schludne pojęciowo i narracyjne, przekonujące. Autor, co ważne postrzega rzeczywistość taką jaka jest odrzucając stereotypy oraz charakterystyczną dla czasów wojny propagandę. Jest to jedna z nielicznych prac doktorskich poddanych ocenie przez recenzenta, która zawiera tylko nieliczne potknięcia językowe, błędy warsztatowe ale na tyle nieznaczające, iż recenzent nie zamierza silić się oceny negatywne bowiem uznaje, że takiej potrzeby nie ma. Niech to ostatnie

---

¹ Ibidem, s. 7.

stanowi o ocenie końcowej pracy doktorskiej, która musi być bardzo wysoka ale i również o docenieniu pracy włożonej przez Autora Dzieła oraz Jego Promotora. Należy jeszcze stwierdzić, iż recenzowana praca nie tylko nadaje się do druku ale powinna być jak najszybciej wydana celem zapoznania się z Dziełem ze strony relatywnie szerokiej grupy odbiorców. Relatywniej dodajmy, bowiem obszar, który poddany został analizie przez Pana Patryka Reśkiewicza należy do tych z gatunku trudnych w odbiorze ze strony czytelnika nie posiadającego odpowiedniej podbudowy w ramach nauk o bezpieczeństwie.

Konkluzja:

Praca jest udanym podsumowaniem badań przeprowadzonych przez autora. Jest ona oparta na co najmniej solidnym warsztacie metodologicznym. Wnioski, oceny, podsumowania są logiczne, spójne, sensowne artykułowane w konkretnym celu (celach) nie zaś po to aby dopełnić li tylko i wyłącznie przedmiotu prowadzonej narracji. Niewielkie ilości błędów ortograficznych oraz stylistycznych nie wpływają na sumaryczną ocenę dzieła autorstwa Pana Patryka Reśkiewicza. Główny cel pracy jakim było przybliżenie badań w analizowanym przez Autora pracy obszarze został w pełni zrealizowany. Biorąc pod uwagę powyższe, zwłaszcza bardzo dobry tok narracji, bardzo dobrą (co zasługuje na podkreślenie) orientację w trudnym (w każdym wymiarze prowadzonych badań) obszarze tematycznym należy przychylić się do opinii o pracy wzorowej. Właściwy wybór problemów, dopasowanie narzędzi badawczych również wpływa na ostateczną ocenę i wnioski recenzenta. Prace doktorską Doktoranta należy ocenić jednoznacznie pozytywnie. Nie budzi więc zdziwienia przedstawiona w tej części recenzji konkluzja głosząca, iż recenzent wnioskuje o przekazanie jej do dalszego toku procedowania.

Robert Kłaczyński